

CARACTERIZARE DINAMICĂ A CONSECINTELOR MEDICO-SOCIALE ALE PATOLOGIEI TRAUMATICE ÎN JUDEȚUL SIBIU

SANDA DURA¹, I. BAIER², C.V. BOLOGA³, D. SABĂU⁴

^{1,3}Doctorand Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu, ^{2,4}Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

Cuvinte cheie: agresiune, mecanisme tanatogeneratoare, frecvență, omucideri, pruncucideri, Codul Penal

Rezumat: Lucrarea își propune o analiză dinamică a principalelor caracteristici epidemiologice ale patologiei traumatice în jud. Sibiu. Metoda de lucru este studiul descriptiv, pe baza datelor culese din actele medico-legale efectuate de Serviciul de Medicină Legală Sibiu pe victime care au suferit leziuni traumatice. Perioada de studiu este 1.01.2006-31.12.2010. Au fost luați în studiu următorii parametri: frecvența morților violente/neviolente; tipul mecanismului tanatogenerator; frecvența și forma de heteroagresiune, tipul și numărul actelor medico-legale adresate victimelor heteroagresiunilor. Rezultatele studiului au condus spre următoarele concluzii: 1. se poate identifica un profil etiologic al patologiei traumatice în jud. Sibiu caracterizat prin ponderea importantă a următoarelor mecanisme tanatogeneratoare: lovirea cu corp dur, spânzurarea, înecul și alte mecanisme tanatogeneratoare (cumulat). Deși fluctuante în intervalul de studiu, aceste mecanisme înregistrează valori importante, ce depășesc de 2 până la 10 ori ponderea celorlalte mecanisme; 2. există o tendință lent descrescătoare, cu evoluție în paralel, a frecvenței morților violente/neviolente autopsiate numai pentru ultimii 2 ani ai intervalului; 3. frecvența omuciderilor înscrisă un traseu fluctuant în anii de studiu menținându-se însă la valori semnificative; 4. există o reducere lentă, dar susținută a frecvenței pruncuciderilor (de la 3 cazuri în 2006 la 0 cazuri în 2010), 5. din punct de vedere al raportului de cauzalitate între activitatea infracțională și repercusiunile acesteia asupra organismului uman, există o tendință de creștere a gravității infracțiunilor comise prin agresiune, încadrate în Art.181 C.P. și Art. 182 C.P.

Keywords: aggression, deaths mechanisms, frequency, homicides, infanticides, Criminal Code

Abstract: The paper proposes a dynamic analysis of the main epidemiological characteristics of traumatic pathology in Sibiu County. The descriptive survey method is based on data collected from forensic acts performed by the Forensic Service of Sibiu County on the victims who suffered injuries. The study period is 2006.01.01-2010.12.31 There were analyzed the following parameters: frequency of violent/non-violent deaths; death mechanism type, interpersonal aggression form, frequency, type and number of the forensic acts addressed to the victims. The findings have led to the following conclusions: 1. we can identify a traumatic pathology etiological profile for Sibiu County characterized by significant weight of the following deaths mechanisms: hit with hard object, hanging, drowning and other death mechanisms (cumulative). Although fluctuating during the study, these values registered important levels, in excess of 2 to 10 times the weight of other mechanisms; 2. it was described a slow downward trend, evolving in parallel, for the frequency of autopsied violent/ non-violent deaths only for the past two years of the interval; 3. the frequency of the homicides during the study registered fluctuating but high levels; 4. a slow but sustained reducing of the infanticide rate was regarded (from 3 cases in 2006 to 0 cases in 2010); 5. in terms of causal relationship between criminal activity and its repercussions on the human body, there is a trend of increasing seriousness of the crimes committed by aggression, falling within Article 181 Criminal Code and Article 182 Criminal Code.

INTRODUCERE

Pentru descrierea stării de sănătate și evidențierea tendințelor principalelor aspecte ale acesteia sunt calculați indicatori specifici și indicatori de efect în relație cu mediul. Auto și heteroviolența sunt fenomene sociale cu un determinism complex, a căror amploare în ultimele decenii au condus spre definirea lor ca unul dintre marile flagele ale secolului nostru. În cazul patologiei traumatice secundare heteroagresiunii, aceste studii trebuie să depășească însă cadrul epidemiologic descriptiv prezentat prin rapoartele și buletinele oficiale și să ofere sensul și amplitudinea intercorelațiilor dintre componentele individuale, medicale și sociale ale consecințelor

medico-sociale ale violenței.

SCOPUL LUCRĂRII

Lucrarea își propune o analiză dinamică a principalelor caracteristici epidemiologice ale patologiei traumatice în jud. Sibiu.

MATERIAL ȘI METODĂ DE LUCRU

Metoda de lucru este studiul descriptiv. Materialul de studiu este reprezentat de actele medico-legale efectuate de Serviciul de Medicină Legală Sibiu pe victimele care au suferit leziuni traumatice. Perioada luată în studiu a fost de 5 ani (2006-

¹Autor Corespondent: Sanda Dura, Centrul Regional de Sănătate Publică Sibiu, Str. Luptei, Nr. 21, Sibiu, 550330, România, e-mail: sanda.dura@yahoo.com, tel +40-(269) 21.28.12

Articol intrat în redacție în 27.09.2010 și acceptat spre publicare în 11.04.2011

ACTA MEDICA TRANSILVANICA Iunie 2011; 2(2)20-22

2010). Au fost luați în studiu următorii parametri: frecvența morților violente/neviolente; tipul mecanismului tanatogenerator; frecvența și forma de heteroagresiune, tipul și numărul actelor medico-legale adresate victimelor heteroagresiunilor. Verificarea datelor s-a realizat prin compararea valorilor cu cele comunicate în rapoartele anuale ale rețelei de Medicină Legală. [1-5]

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Ponderea diferitelor mecanisme tanatogeneratoare în producerea morților violente este diferită. Agenții etiologici cei mai frecvent implicați în producerea morților violente sunt: lovirea cu corp dur, spânzurarea, înecul și alte mecanisme tanatogeneratoare (cumulat).

Lovirea cu corp dur prezintă variații importante ale valorilor în intervalul de studiu, în toate cazurile situându-se la nivele importante din punct de vedere statistic. Cele mai mici valori au fost raportate în anii 2006 și 2008 (10 decese, respectiv 12 decese), iar cele mai înalte valori au fost înregistrate în anul 2007 (109 cazuri). Spânzurarea și intoxicațiile ca mecanisme tanatogeneratoare înregistrează valori înalte. Frecvența deceselor prin spânzurare se menține constantă în perioada de studiu, cu o valoare medie de 45 decese/an și limite de interval între 42 decese în anul 2010 și 48 decese în anul 2007. Intoxicațiile înregistrează o valoare medie de 33 decese/an, cu limite între 52 decese în anul 2006 și 21 decese în anul 2009. Înecul este un alt mecanism tanatogenerator cu o valoare medie de 13 decese/an și variații între 11 decese în anul 2009 și 16 decese în anul 2007. Alte mecanisme tanatogeneratoare în afara celor menționate în Figura nr.1 înregistrează cumulat valori semnificative, dar intens variabile în intervalul de studiu, de la 20 decese în anul 2010 la 117 decese în anul 2006. (Figura nr. 1)

Anul 2008 se caracterizează printr-un vârf de frecvență corespunzător unei creșteri cu aproximativ 50% față de valorile medii înregistrate în intervalul de studiu, atât pentru morțile violente, cât și pentru cele neviolente (434 morți violente, 216 morți neviolente). Valori medii: 292,4 morți violente/an, 130 morți neviolente/an. (Figura nr.2.) Cu excepția anului 2008, în intervalul 2006-2010 se descrie o tendință lent descrescătoare, cu evoluție paralelă, atât a frecvenței morților violente, cât și a celor neviolente. Această tendință este mai accentuată în ultimii 2 ani ai intervalului. În anul 2010 se înregistrează cele mai scăzute valori ale morților violente și neviolente din intervalul de studiu (226 morți violente, 101 morți neviolente).

Evoluția în paralel a celor 2 parametri este o caracteristică remarcabilă care poate face obiectul unor studii

medico-sociale holistice pe viitor în scopul elaborării unor strategii de intervenție eficiente.

În intervalul studiat se poate defini o tendință descrescătoare inconstantă, cu evoluție în paralel a frecvențelor ambelor circumstanțe de producere a deceselor prin heteroagresiune (omucideri/pruncucideri). Cele mai înalte valori ale frecvenței omuciderilor sunt întâlnite în anul 2006 și 2009 (câte 15 cazuri), iar valoarea cea mai scăzută a intervalului se întâlnește în ultimul an de studiu (11 cazuri). Frecvența pruncuciderilor descrie o curbă descendentă, cu valori mai înalte la începutul intervalului de studiu (3 cazuri în anul 2006), câte 1 caz în anii 2008 și 2009 și 0 cazuri în anul 2007 și la finalul intervalului de studiu. (Figura nr.3)

Din punct de vedere al al raportului de cauzalitate între activitatea infrațională și repercusiunile acesteia asupra organismului uman, Codul Penal definește noțiunile de "lovire și vătămare a integrității corporale sau a sănătății" [articolele 180-184 C.P.], precizând și gradând pedeapsa în raport cu intenția autorului și gravitatea faptei comise. [6]

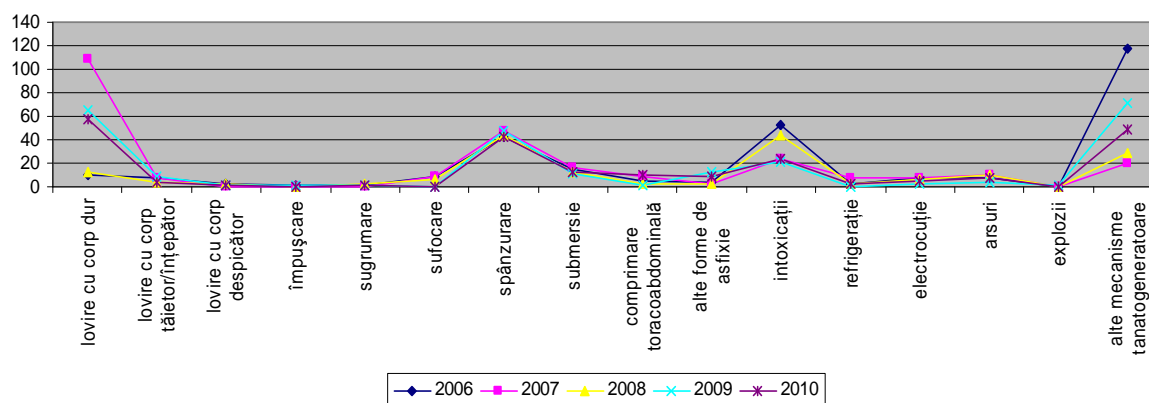
Astfel, în intervalul de studiu s-a înregistrat o frecvență anuală relativ omogenă a agresiunilor încadrate în art. 180 C.P. ("lovire sau alte violențe", referindu-se la lovirea simplă chiar neobiectivată de leziuni evidente). [6] Media anuală este de 1269,2 cazuri, cu valori discret mai mari în anii centrali ai intervalului, mai ales în anul 2008 (1422 cazuri).

În Art.181 C.P ("vătămarea integrității corporale sau sănătății...care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de cel mult 60 de zile") [6], în anul 2008 sunt încadrate un număr de aproximativ 10 ori mai mare de agresiuni față de restul anilor de studiu (3843 cazuri). Numărul încadrărilor din ultimii 2 ani ai intervalului este de aproximativ 3 ori mai mare față de cel din primii 2 ani indicând o tendință de creștere a gravității infrațiunilor.

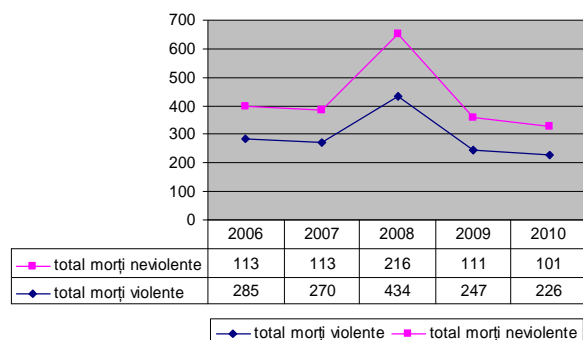
Art. 182 C.P. se referă la "vătămarea corporală gravă/pierderea unui simț sau organ, încetarea funcției acestora, o infirmitate permanentă fizică ori psihică, slujirea, avortul ori punerea în primejdie a vieții" [6]. A fost înregistrată o tendință fluctuantă a frecvenței agresiunilor încadrate în acest Art., identificându-se valoarea cea mai mică a intervalului în anul 2008 (119 cazuri) și o valoare maximă în anul 2010 (195 cazuri), reprezentând o creștere cu peste 50% față de anul 2008.

Agresiunile sexuale înregistrează o tendință ascendentă importantă, cu valori mai mici la debutul intervalului (39 cazuri) și valori de aproximativ 2 ori mai mari la finele intervalului de studiu (74 cazuri în anul 2010, 67 cazuri în anul 2010).

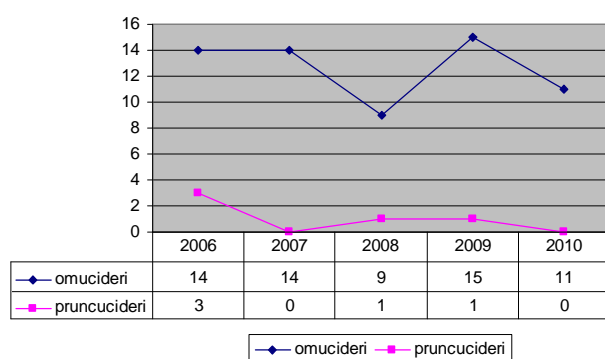
Figura nr. 1. Dinamica deceselor funcție de mecanismele tanatogeneratoare în perioada 2006-2010

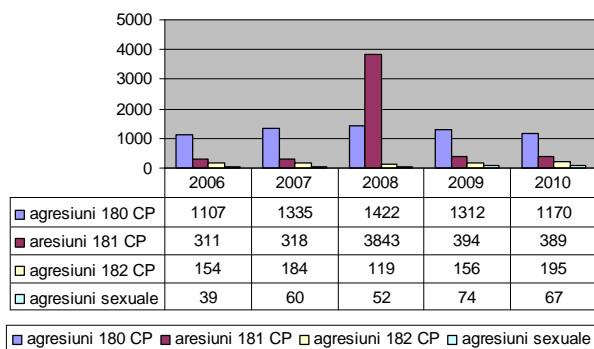
Figura nr. 2. Dinamica autopsiilor morților violente / neviolente în perioada 2006-2010

Figura nr. 3. Circumstanțe de producere a deceselor prin heteroagresiune în perioada 2006-2010

Figura nr. 4. Constatări medico-legale și prima expertiză medico-legală adresate victimelor heteroagresiunilor în perioada 2006-2010

- pruncuciderilor (de la 3 cazuri în 2006 la 0 cazuri în 2010).
- din punct de vedere al raportului de cauzalitate între activitatea infracțională și repercusiunile acesteia asupra organismului uman, există o tendință de creștere a gravității infracțiunilor comise prin agresiune, încadrate în Art.181 C.P. și Art. 182 C.P.

Studiul a fost realizat în cadrul proiectului *Integrarea cercetării românești în contextul cercetării europene - burse doctorale, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, în cadrul axei prioritare numărul 1, domeniul major de intervenție 1.5.: "Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării", al cărui beneficiar este Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu.*

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Raportul asupra activității rețelei de medicină legală în anul 2006;
- Raportul asupra activității rețelei de medicină legală în anul 2007;
- Raportul asupra activității rețelei de medicină legală în anul 2008;
- Raportul asupra activității rețelei de medicină legală în anul 2009;
- Raportul asupra activității rețelei de medicină legală în anul 2010;
- <http://www.just.ro/.../Coduri/Proiect%20-%20Codul%20penal%20-%202025%20februarie%202009.doc> Parlamentul României, Camera Deputaților, Senatul. Lege privind Codul Penal.

CONCLUZII

- se poate identifica un profil etiologic al patologiei traumatice în jud. Sibiu caracterizat prin ponderea importantă a următoarelor mecanisme tanatogeneratoare: lovirea cu corp dur, spânzurarea, înecul și alte mecanisme tanatogeneratoare (cumulat). Deși fluctuante în intervalul de studiu, aceste mecanisme înregistrează valori importante, ce depășesc de 2 până la 10 ori ponderea celorlalte mecanisme;
- există o tendință lent descrescătoare, cu evoluție în paralel, a frecvenței morților violente/neviolente autopsiate numai pentru ultimii 2 ani ai intervalului;
- frecvența omuciderilor înscrie un traseu fluctuant în anii de studiu menținându-se însă la valori semnificative;
- există o reducere lentă, dar susținută a frecvenței